

ESTRUCTURA DE LA INFORMACIÓ PERIODÍSTICA.

Professora: Mar de Fontcuberta.

Primer curs.

CODI 1008.

Part I. Definició i conceptes.

Tema 1.- Descripció de l'assignatura. Redacció Periodística, una matèria interdisciplinària. Diferències i relació amb altres disciplines: Comunicació de Masses, Llengua, Teoria de la Comunicació, Semiòtica, Narratologia, etc. Teoria i pràctica.

Tema 2.- Concepte d'actualitat periodística. Tipus d'actualitat periodística. Característiques del fet noticiable d'acord amb el Carl Warren: actualitat, proximitat, incidència, resonància pública, dramatisme, curiositat, conflicte, amor, interès humà i progrés.

Tema 3.- Noves tecnologies i producció de l'actualitat periodística. Cultura impresa versus cultura audiovisual. Informació periodística i especificitat dels diferents mitjans de comunicació: premsa, ràdio i televisió.

Tema 4.- Característiques fonamentals dels discurs periodístic: actualitat, novetat, periodicitat i interès públic. Veracitat i realitat: senyals d'identitat simbòliques prioritàries dels discurs periodístic. La periodicitat, condicionant de la producció periodística. Periodicitat i temps de producció. Diferents tipus de periodicitat: agències de notícies, diaris, informatius radiofònics, etc.

Tema 5.- Els gèneres periodístics: aproximació teòrica i pràctica a la construcció del discurs periodístic. Història, criteris de classificació i característiques. Gèneres informatius, gèneres d'opinió i gèneres d'entreteniment. Crítica de la teoria tradicional dels gèneres periodístics i necessitat d'una nova perspectiva.

Tema 6.- La notícia, element bàsic de la informació periodística. Teoria de la notícia. Diferents conceptes. Canvis en el concepte de notícia.

Part II. Llenguatge i estil periodístics.

Tema 7.- Llenguatge literari i llenguatge periodístic. Llegibilitat i comprensibilitat dels missatges informatius. Estudis de Flesch i Gunning. Funcions del llenguatge periodístic.

Tema 8.- Modalitats estilístiques de l'estil periodístic. L'estil informatiu; l'estil de sol·licitació d'opinió; l'estil de creació. El nou periodisme; el llenguatge del periodisme informatiu de creació.

Tema 9.- Errors en el llenguatge periodístic. Estrangerismes. Abús de les terminologies polítiques i/o administratives. Bilingüisme. Sexisme i llenguatge.

Tema 10.- Els llibres d'estil. Continguts i funcions. Anàlisi comparatiu de diferents llibres d'estil: agència EFE, El País, El Periódico de Barcelona, The New York Times. Lectura crítica dels llibres d'estil.

Part III. Elaboració de la notícia.

Tema 11.- Notícies directes i notícies de creació. Definició i característiques.

Tema 12.- Estructura de la notícia periodística. Definició i concepte. Origen, evolució i història. Factors que han modificat l'estructura de la notícia. Desenvolupament tecnològic i interacció dels mitjans de comunicació en el procés de creació i modificació de l'estructura de la notícia periodística.

Tema 13.- Elements bàsics de l'estructura de la notícia. Titulars, lli i cos. Definició i explicació. Les 5 W's. Connexió amb les preguntes de la retòrica clàssica. Diferents esquemes de l'estructura de la notícia: Hohenberg, Johnson i Harris, Warren, Haskovec-First, Benítez, i Mencher.

Tema 14.- El líd. Història i evolució. Concepte i morfologia. Tipus de líd (directe, diferit, cec, interpretatiu... Construcció del líd.

Tema 15.- El cos de la notícia. Concepte i morfologia. La tècnica de la piràmide invertida. Elements del cos. Material principal, background(contextualització històrica o de serialitat i de situació) i material secundari.

Tema 16.- Notícies simples i notícies complexes. Estructura. Elements auxiliars: paràgraf partit, l'ús de transicions i paraules-clau (Keywords). La tècnica de la cita: cites directes i cites indirectes. Diferents tipus de notícia: de sumari, de situació, d'interès humà, cronològica, complementària, de color, espacial.

Tema 17.- El reportatge informatiu. L'entrevista. Diferents tipus.

Tema 18.- Els titulars. Definició i concepte. Elements de la titulació. Característiques del titular. Funció pràctica dels titulars segons el professor Alarcos Llorach. Relació titular-notícia. Tipus de titulars. La titulació en premsa, ràdio i televisió.

Part IV. Producció de la notícia.

Tema 19.- Realitat, fet i notícia. El concepte d'esdeveniment i la seva relació amb l'actualitat periodística. La notícia i el relat. Discurs narratiu literari i discurs periodístic.

Tema 20.- Construcció de la realitat i discurs periodístic. La manipulació de la realitat noticiable. Anàlisi de les categories que componen la superestructura del discurs de la notícia: sumari-resum i cos de la notícia.

Tema 21.- La xarxa informativa espacial segons els concepte de G. Tuchman. Definició i característiques. La territorialitat geogràfica, l'especialització organitzativa i l'especialització tòpica.

Tema 22.- La trama de la facticitat. Les fonts de la notícia. Atribució i identificació. Les fonts legitimades. Fets, fonts i credibilitat. Diferents nivells d'informació: notícies de primera, segona i tercera mà. Agenda-setting. Origen. Teories i models de Mc. Combs i Shaw.

Tema 23.- Les pràctiques professionals. Periodistes i col·laboradors. Diferents rols periodístics: informadors, reporters, "free-lancers", correctors d'estil... La informatització de les redaccions i les seves conseqüències. Organització de la redacció. Especificitat professional i diferents mitjans.

Tema 24.- El diari: concepte del diari com una unitat temàtica bàsica del periodisme escrit. Producció d'un diari. Estructura d'un diari. Diferents tipus. El model llatí i el model anglosaxó. D'altres models. Registre d'identificació i expedient d'identitat. El diari i les tres sèries d'iconicitat textual: sèrie visual lingüística, sèrie visual para-lingüística i sèrie visual no-lingüística.

Tema 25.- Tipologia i organització dels diaris: a) d'élite o de referència dominant; b) populars o de masses i c) especialitzats. Organització interna d'un diari. Temari, format, estil i audiència d'un diari. El diari, actor social.

BIBLIOGRAFIA:

- ALARCOS LLORACH, E: "Lenguaje de los titulares" en Lenguaje en Periodismo Escrito. Fundación Juan March. Madrid, 1977.
- CASASUS, J.M. i ROIG, M.: La premsa actual. Edicions 62. Barcelona, 1981.
- CASASUS, J.M.: Ideología y análisis de medios de comunicación. Mitre, Barcelona, 1985.
- FONTCUBERTA, M.: Estructura de la noticia periodística. ATE. Barcelona, 1980.

- FONTCUBERTA, M.(editora). Enciclopedia de Periodismo. Volúmenes I: Comunicación Internacional; II: Países y medios de comunicación, y III: El periodismo escrito. Barcelona 1985, 1986.
- GANS, H.: Deciding what's news. Vintage books. A Division of Random House. N. York. 1980.
- GOMEZ MOMPART, J.L.: La titulación periodística. ATE. Barcelona, 1982.
- GOMIS, Lorenzo: El medio media. Mitre, Barcelona, 1987.
- Libros de estilo de la agencia EFE, EL PAIS, EL PERIÓDICO, THE NEW YORK TIMES.
- MARTINEZ ALBERTOS, J.L.: Curso general de redacción periodística. Mitre, Barcelona, 1983.
- NUÑEZ LADEVEZE, L: El lenguaje de los media. Madrid, Pirámide, 1979.
- TUCHMAN, G.: La producción de la noticia. Gustavo Gili. Barcelona, 1983.
- WARREN, C.: Géneros periodísticos informativos. ATE, Barcelona, 1979.

ORIENTACIÓ I AVALUACIÓ DEL CURS

Aquesta assignatura pretèn familiaritzar a l'alumne amb l'estructura, el llenguatge i les tècniques de la redacció de la notícia periodística. Les classes són teòriques i pràctiques ja que es tracta d'una matèria semiexperimental. Les dues proves parcials tenen lloc als mesos de gener i abril. Es pot aprovar l'assignatura per notes de curs. En acabar, hi haurà un exàmen final.